

Groninger blaarkop zeldzaam ras van 2014

> Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH)

Uit de ruim 60 verschillende zeldzaam geworden oorspronkelijke landbouwhuisdierrassen kiest de Stichting Zeldzame Huisdierrassen elk jaar een ras om dat een jaarlang in het zonnetje te zetten. Zo bieden zij dit jaar de Groninger blaarkop een podium.

Herkenbaar

Met de 'blaren op haar kop' (los of vast), rode of zwarte lijf en witte buik lijkt het wel een koe in jacquet. Dit ras dat al eeuwenlang in Nederland voorkomt, is te zien op oude en nieuwe schilderijen en is een opvallende verschijning in het landschap. Educatie aan de hand van dit ras heeft veel mogelijkheden. Te beginnen bij de geschiedenis van Nederland. Uiteraard komt de blaarkop vanouds voor in het Groninger landschap (de naam zegt het al), maar het ras kent ook een geschiedenis in de tulpenstreken.

Zo werden in het gebied rond Leiden in de 17e eeuw blaarkoppen gehouden voor de productie van Leidse kaas. Blaarkoppen melk was daar heel geschikt voor. Leidse kaas ging niet zweten als die warm werd. Dus namen de zeelui graag specifiek deze kaas mee op de lange, vaak warme tochten van de VOC schepen. Maar de koeien waren er niet alleen voor de kaas. Zodra ze ouder werden, werden ze vetgemest met het graan dat overbleef van de jenever stokerijen van Schiedam. De mest van die koeien werd per schuit naar het gebeid achter de duinen in de buurt van Noordwijk en Hillegom gebracht.

Die werd op de schrale gronden (de geestgronden) achter de duinen gegooid. Zo ontstonden daar velden die heel geschikt bleken te zijn voor het kweken van bollen. Dus je zou kunnen zeggen: "tulpen deden het goed op blaarkoppoep". Blaarkoppen zijn dus vanouds dubbeldoelkoeien: ze worden gehouden voor de melk en het vlees. Ook dat is een goed aanknopingspunt voor educatie.

Gebruik

Na een sterk dalende lijn in aantal vanaf ca. 1970 vanwege een sterke drang naar een zo hoog mogelijke melkproductie in de melkveehouderij, is de blaarkop in de categorie met de status 'Zeldzaam ras' terechtgekomen. Sinds ca. het jaar 2000 staat het ras meer positief in de belangstelling, omdat het zeer geschikt blijkt te zijn voor de biologische melkveehouderij vanwege zijn soberheid en duurzaamheid. In 2010 waren er ongeveer 3000 (vrijwel) raszuivere vrouwelijke fokdieren.

Open (bedrijven)dag

Blaarkoppen zijn nu nog steeds te zien. De fokkers en houders hebben zich verenigd in Stichting De Blaarkop. Op zaterdag 6 en 13 september zetten enkele blaarkopbedrijven hun deuren open voor bezoekers en organiseren zij rondleidingen. Uiteraard kunnen kinderboerderijen ook meedoen om hun blaarkop extra onder de aandacht te brengen. Informatiemateriaal is aan te vragen bij de SZH.

Nog geen blaarkop, maar wel interesse?

Voor kinderboerderijen met genoeg plek voor het liefst twee kalfjes, heeft de SZH een zogenaamde bruikleenovereenkomst opgesteld. Zodra hier interesse voor is, zal de SZH i.s.m. de betreffende rasvereniging op zoek naar een fokker die zijn of haar kalfje(s) hier een paar maanden voor uit kan lenen. De SZH biedt voor de deelnemende partij een educatiemap aan.

Op de boerderij zijn diverse activiteiten te bedenken gerelateerd aan de blaarkop. Voor kinderen zijn blaarkopmaskers gemaakt. Maar ook een zoekkaart, een koeienrassenspel, een doekaart of een kwartet kan het jonge publiek helpen om de verschillen in uiterlijk van de zeldzame rassen eens op een rij te zien.

Materiaal is te vinden op de website van de SZH. Extra informatie nodig? Neem dan contact met ons op.

Websites

www.szh.nl

www.blaarkopnet.nl

Samen zeldzame rassen tellen

In juni start een unieke telling, waarbij in heel Nederland jong en oud wordt uitgedaagd de Nederlandse zeldzame landbouwhuisrassen in hun omgeving op te sporen en in kaart te brengen. Ook op de kinderboerderij kunnen bezoekers komen tellen!

Met deze telling vraagt Stichting Zeldzame Huisdierrassen aandacht voor ons Nederlands levend erfgoed. Een eeuw geleden waren veel van deze dieren nog in grote aantallen in de weilanden en stallen te vinden. Helaas raakten deze dieren uit de mode omdat het werk door machines werd overgenomen of omdat men dieren koos die veel en snel vlees en melk konden produceren. De rassen van toen verdwenen uit het landschap. Unieke dieren, met unieke eigenschappen, verhalen en producten, die tóch het behouden waard zijn.

Gelukkig zijn al die verschillende dieren van toen er nog, met dank aan de fokkers houders en liefhebbers, de zogenaamde 'schatbewaarders'. Maar waar ze zijn? Door deze telling kan jong en oud er achter komen dat variatie nog bestaat en hoe leuk dat is. De ene koe is de andere niet. Ook binnen de schapen en geiten, de kippen en de duiven zijn diverse rassen te onderscheiden.

De zoekkaarten (www.szh.nl > telling) helpen iedereen op weg in het herkennen van zeldzame Nederlandse erfgoedieren. Ook staat er een rastypisch kenmerk of een uniek stukje geschiedenis bij. Er is ook ruimte voor het toevoegen van een persoonlijke foto of verhaal. De telling loopt een paar maanden en zal aan eind van de actie zal verslag worden gedaan van de resultaten en hoogtepunten via de website SZH. Tellen maar!